

[Else-Mørete Ross.]

mere dækkende end det, ministeren foreslår; men det er muligvis en temperaments-sag.

Det følgende skal betragtes som et spørgsmål og ikke som et indlæg imod lovforslaget.

Jeg går ud fra, at kaffetolden må betegnes som en punktskat. Nu er der divergerende opfattelser af punktskatters fortsatte ønskelighed. Knytter vi industrialiseringsfonden til denne punktskat, bliver vi vel nødt til at opretholde den i ikke blot 5 år, men også efter den tid, især da hvis vi vil tilbyde at overføre mere og mere af den til industrialiseringsfonden, som jo gerne skulle have et stabilt grundlag at arbejde på.

Er kaffetoldens provenu ikke hidtil indgået i statens samlede indtægter og derfor også blevet brugt til at dække ikke særligt specificerede udgifter? Hvis nu en del af kaffetoldens provenu skal benyttes til industrialiseringsfonden, er der så ikke andre udgifter på statens budget, der må dækkes på anden måde? Der er vel ikke bare tale om en bogholderimæssig omplacering, men om, at staten skal have et ekstra beløb ind, og dette beløb skal gå til industrialiseringsfonden. Ved at betegne beløbet som en halvering af kaffetolden tilfredsstiller vi et pres fra u-landene, og ved at bruge beløbet som nu foreslået mener vi at gavne u-landene mere, end hvis vi selv kom til at drikke lidt mere kaffe til en lille smule billigere pris. Er det ikke rigtigt forstået?

Som yderligere argument for lovforslaget fremhæver ministeren, at vi i høj grad vil forbedre mulighederne for hurtigt at nå 1 pct.-målet, hvis vi på denne måde kan aktivisere den private sektors indsats i u-landsarbejdet.

Da vi sidst behandlede u-landsspørgsmål, nævnte jeg, at professor Nyboe Andersen havde anslået den private sektors indsats til ca. 80 millioner i 1972 og den offentlige indsats til ca. 700 mill. kr. Jeg går ud fra, at det var det foreliggende lovforslag, der gjorde professoren så optimistisk at regne med, at de private investeringer i de kommende 5 år kunne stige med over 50 mill. kr.

Vi kan vel ikke komme uden om, at dette lovforslag ligger på overdrevet mellem geschæft og u-landshjælp. Da jeg stadig er

interesseret i, at selve den statslige hjælp så snart som muligt kommer op på 1 pct., ville jeg gerne vide, hvor stor en del af de midler, der stilles til rådighed for industrialiseringsfonden, man vil beregne som statsligt u-landsbidrag, og hvor meget man vil betragte som hjælp og tilskud til dansk erhvervsliv. Ligesom ved udvidelsen af de bilaterale finansielle lånemuligheder fra 300 til 500 millioner finder jeg det af interesse at vide, hvor meget vi gennem dette lovforslag kan regne med at nærme os den ene procent; men dette spørgsmål kan vi måske få besvaret under udvalgsarbejdet.

Da ministeren udtrykkelig nævner den nylig afgivne betænkning om Norges bistandsvirksomhed, vil jeg bede om, at vi i udvalget får en redegørelse dels for de overvejelser, det norske Rogstadudvalg har gjort sig om fremme af private investeringer i udviklingslandene, dels for overvejelserne fra den omtalte betænkning. Så vidt jeg kan se af denne betænkning, siger udvalget side 119 og 120, at hvis der skal blive tale om statslig medhjælp til private foretagender, må hovedbegrundelsen være, at den planlagte investering er stærkt ønskelig fra udviklingslandets side, og at den ikke ville kunne realiseres uden betydelig støtte. Hjælpemotivet over for u-landet skal træde stærkere frem, end hvis det bare havde drejet sig om et sædvanligt, forretningsmæssigt foretagende. Det nævnes, at man som vilkår for støtten kunne kræve, at den norske virksomhed lagde forholdene til rette for oprettelse af bedriftsskoler o. lign., som havde naturlig tilknytning til den nye virksomhed på stedet — altså noget af det samme, som hr. Knud Thomsen talte om ved „turn-key“-projekter. Kunne dette gøres med statsligt tilskud, tilføjer udvalget, opnåede man den fordel, at staten gennem sin medvirken i foretagendet fik videre interesse at varetage end bare de forretningsmæssige. Jeg synes, man må sige, at der er en ret betydelig forskel mellem det danske og det norske hovedformål, og ville gerne have dette drøftet i udvalget.

På det radikale venstres vegne kan jeg tilsige velvillig behandling af lovforslaget.

Diderichsen: Liberalt centrum finder, at det er et nyttigt lovforslag — nyttigt både